

افراد با اختلال دو قطبی وقتی که احساس شادی بیش از حد میکنند و همچنین بسیار فعال میشوند به این حالت فاز شیدایی گفته می شود
حالت شیدایی یک وضعیت سرخوشی دارد که در آن افراد احساس خوش بینی زیاد قدرت و احساس پر انرژی بودن دارند یا حالت ناخوشی دارند که در این وضعیت افراد تحریک پذیر بی قرار و عجل هستند.

در طول دوره شیدایی و مانیا فرد به طور غیر طبیعی و اعتماد به نفس بالا دارد که می تواند منجر به رفتارهای پرخطر با عوارض جانبی شدید شوند. مثالها شامل قمار کردن، سکس بدون محافظت کردن، استفاده از کارت اعتباری به شکل غیر عقلانی می باشد.

افراد دو قطبی که احساس ناراحتی و غم زیاد می کنند فعالیتشان بسیار کم می باشد که در فاز افسردگی می باشند. آنها زود خسته می شوند نمی توانند بخوابند و توانایی تمرکز کافی و تصمیم گیری ندارند برخی مواقع آنها به فکر آسیب به خود و حتی خودکشی می افتند.

حالات شدید عاطفی در شیدایی و افسردگی که بیماران دو قطبی تجربه می کنند را دوره های خلقی می گویند برخی اوقات یک دوره خلقی شامل علائم مانیا و افسردگی با هم است. به این حالت فاز مخلوط می گویند در این فاز مخلوط افراد ممکن است حالت غمگینی و ناامیدی داشته باشند در صورتی که بسیار پر انرژی هم هستند.

اختلال دو قطبی معمولاً تا آخر عمر فرد طول می کشد. دوره های شیدایی و افسردگی به صورت دوره ای تکرار می شود در بین دوره ها بسیاری از افراد علائم ندارند ولی در بعضی دیگر علائم بسیار طولانی خواهد بود.

هرکسی می تواند این بیماری را داشته باشد. معمولاً این اختلال از اواخر جوانی و ابتدای بزرگسالی می باشد. اما بچه ها و بزرگسالان هم می توانند مبتلا شوند که معمولاً در تمام طول عمر مبتلا هستند.

اختلال اضطرابی مثل اختلال استرس بعد از سانحه PTSD و فوبیای اجتماعی معمولاً در اختلالات دو قطبی وجود دارد.

معمولاً این گونه اختلالات میتوانند همزمان با اختلالات دو قطبی بروز کنند میتوانند با سخت تر شدن تشخیص دو قطبی باشد.

علل

دانشمندان علت های مختلفی را برای ایجاد اختلال دو قطبی ذکر میکنند و تنها یک علت باعث ایجاد اختلال دو قطبی ذکر میکند و تنها یک علت باعث ایجاد آن نمی باشد. بچه هایی که یکی از والدین آنها یا برادر و خواهر آنها اختلال دو قطبی دارند پنج برابر افراد عادی احتمال ابتلا به بیماران دو قطبی را دارند. اما بسیاری از بچه هایی که تاریخچه مثبت خانوادگی اختلال دو قطبی دارند علائمی نشان نمی دهند.

علائم

تغییرات خلق دو قطبی به نام اپیزودهای خلقی نیز نام گذاری می شود. افراد می توانند اپیزودهای شیدایی و مانیا اپیزودهای افسردگی و یا اپیزودهای مخلوط داشته باشند.

اختلال دو قطبی



تهیه کننده: واحد آموزش و بخش اعصاب و روان

تاریخ تدوین: 1398/9/1

تاریخ آخرین بازنگری: 1401/6/1

تاریخ بازنگری بعدی: 1405/6/1

ویرایش: 01

کد: ATH-ED/ED-117

منبع: درسنامه روانپزشکی کاپلان و سادوک

مقدمه

اختلال دو قطبی یک مشکل روانی جدی است کسانی که اختلال دو قطبی دارند در بعضی روزها بسیار شاد و پر انرژی و در بعضی روزها ناراحت و افسرده هستند. رفتارهای خطرناک و غیر عادی در اثر تغییر خلق باعث از دست دادن شغل، پول و دوستانشان می شود. همچنین ممکن است باعث اعتیاد و سوء استفاده از مواد شود و حتی ممکن است باعث خودکشی آنها شود

تخمین زده شده است که بیش از 2% افراد جامعه اختلال دو قطبی دارند اگر این اختلال درمان نشود ممکن است علائم بدتر شود و تغییر خلق مکرر و شدید باشد. در این مقاله اختلال دو قطبی توضیح داده می شود و علائم علت ها، روش تشخیصی، و گزینه های درمانی مطرح می شود.

اختلال دو قطبی

اختلال دو قطبی یک اختلال مغزی جدی است افراد با این اختلال دارای تغییرات خلقی غیر معمول از حالت بسیار شاد تا بسیار ناراحت را تجربه میکنند. اسم دیگر این اختلال بیماری شیدایی - افسردگی است.

برای افراد عادی بالا پایین شدن از نظر عاطفی در زمانهای مختلف حالت نرمال میباشد. اما کسانی که اختلال دو قطبی دارند تغییر خلقی شدیدتر از حالت نرمال را تجربه می کنند.

افراد ممکن است احساس غمگینی و ناامیدی بکنند در حالی که بسیار پر انرژی هستند.

برخی اوقات علائم روانی ممکن است پیشرفت کند مثلاً دچار توهم و هذیان بشوند. علائم روان پزشکی نشان دهنده مشکل شدید خلقی در بیمار است. به طور مثال فردی که در فاز مانیا قرار دارد ممکن است معتقد باشد که فرد بسیار معروفی است یا اینکه پول زیاد و یا قدرت خاصی دارد به همین صورت فردی که در فاز افسردگی است ممکن است فکر کند که کاملاً فقیر یا جنایتکار است دوره های حمله های دو قطبی ممکن است شدید کوتاه و مکرر باشد. ممکن است که متوسط باشد که به آن های پومانیا می گویند. بین اپیزودهای دو قطبی ممکن است دوره ای از خلق طبیعی وجود داشته باشد در بعضی از افراد ممکن است هیچ وقت فاز طبیعی وجود نداشته باشد. به علت الگوهای مختلف بیماری دو قطبی پزشکان آن را به عنوان اختلالات طیف دو قطبی می شناسند.



چه موقع باید به یک متخصص مراجعه کرد

بسیار مهم است که اختلال دو قطبی در اولین فرصت قبل از شدید شدن و اثر بر خانواده دوستان، شغل، و سلامتی جسمی درمان شود. اما خیلی اوقات علائم این اختلال قابل تشخیص نیست. در موارد واضح فاز مانیا ممکن است خود بیمار در مورد آن درک داشته باشد این بیماران معمولاً شغل خود و دوستانشان را از دست می دهند و نیاز به بستری دارند.

خیلی از مردم با بیماری دو قطبی زمانی که احساس غمگینی دارند درخواست کمک پزشکی از مراکز روان پزشکی می کنند. به علت اینکه بیماران خلق متغیر دارند ممکن است خلق افسردگی تشخیص داده شود. یک تشخیص اشتباه ممکن است باعث مشکلاتی در رابطه با تشخیص بیماری ایجاد کند. درمان بیماری دو قطبی با افسردگی متفاوت می باشد. استفاده از داروهایی که خلق را ثابت می کنند اهمیت دارد. در زمانی که از داروی ضد افسردگی استفاده می کنند و از داروهای تثبیت خلق استفاده نشود منجر به بدتر شدن بیماری می شود.

تشخیص

تشخیص اختلال دو قطبی اکنون با اسکن مغز یا تست خونی قابل تشخیص نمی باشد. انجام اینگونه تست ها می تواند سایر بیماری ها با علائم مشابه مانند سکتة مغزی، ضربه به سر و تومور مغزی را رد نماید.

شروع اپیزود خلقی معمولاً با کم خوابی و بیداری زود هنگام در صبح شروع میشود تشخیص تغییر در الگوی خواب به پیش بینی اپیزودهای خلقی کمک میکند. اپیزودهای خلقی شدید هستند عواطف در آنها شدید است و تغییرات واضحی در رفتار رخ می دهد اپیزودهای خلقی علائمی دارند که معمولاً یکی دو هفته طول می کشد در طول این اپیزودها علائم در طول روز و تقریباً هر روز وجود دارد.

در طول یک دوره مانیا افراد علائم زیر را تجربه می کنند:

- احساس بالا بودن خلق و شادی بیش از حد
- تمایل به بیرون رفتن زیاد و داشتن یک احساس عجیب و قریب و احساس بالا و پایین رفتن و تلاطم
- احساس تحریک پذیری و بی قراری شدید.

علائمی که در طول یک دوره مانیا افراد دارند شامل

- حرف زدن سریع و نماندن در یک موضوع مشکل در استراحت کردن و خوابیدن
- اعتماد به نفس برای انجام چند کار باهم
- پیش فعالی بیشتر از حد عادی شروع پروژه های بزرگ
- در طول دوره مانیا افراد تحریکی و مردد هستند

در طول دوره مانیا ممکن است به انجام کارهای بی احتیاط و

خطرناک می پردازد شامل:

- خرج پول بیش از حد بدون در نظر گرفتن نتایج آن
- سکس بدون احتیاط
- رفتارهای لذت بخش بدون فکر کردن به عواقب آن

در طول یک دوره افسردگی ممکن است افراد:

- احساس غمگینی بیش از حد
- احساس نگرانی و پوچی

رفتارهایی یک فرد در زمان یک دوره افسردگی دارد متفاوت

است که شامل:

- داشتن مشکل در تمرکز و تصمیم گیری
- فراموشی بیش از حد
- از دست دادن علاقه به کارهایی که قبلاً علاقمند بودند
- غیر فعال شدن
- مشکلات خواب

در طول دوره افسردگی افراد ممکن است به مرگ خودکشی و افکار آسیب به خود فکر نمایند. در طول دوره مخلوط افسردگی مانیا علائم بیشتر شامل بیقراری مشکلات خواب، اختلال در اشتها و افکار خودکشی می باشد.

انواع مختلف روان درمانی در بیماران با اختلال دو قطبی وجود دارد. در طول روان درمانی یک فرد حرفه ای آموزش دیده با بیمار و برخی اوقات با والدین وی صحبت می نماید. هدف در این درمان شناسایی عوامل موثر در تغییرات دوره های خلقی و کمک به کاهش یا قطع آنها می باشد. که می تواند برای سازگاری بهتر خانواده و دوستان بیمار کمک کننده باشد.

بعضی از بیماران با دارو درمانی و روان درمانی بهبود نمی یابند که ممکن است برای آنها از الکتروشوک درمانی یا ECT استفاده شود.



طراحی و چاپ: روابط عمومی بیمارستان آتیه

آدرس: تهران، شهرک غرب، تقاطع بلوار فرحزادی و شهید دامن

تلفن بیمارستان: 82721

فاکس بیمارستان: 88086095

سایت بیمارستان: www.atiehhospital.ir

اگر این مشکلات به علت بیماریهای دیگر ایجاد نشده باشد ارزیابی سلامتی روان انجام می شود و ممکن است بیمار به سطح بالاتر مانند یک روان پزشک رای تشخیص و درمان اختلال دو قطبی ارجاع داده شود.

بعضی از بیماریها می تواند تشخیص اختلال دو قطبی را سخت نماید مانند افسردگی و اسکیزوفرنی، افرادی که مبتلا به افسردگی هستند حالت شیدایی یا مانیا را ندارند و فرد اسکیزوفرنی توهم و هذیان را تجربه میکند که در بعضی از افراد دو قطبی نیز می تواند ایجاد کرد.

باید از بیمار تاریخچه کامل خانوادگی و شخصی کسب گردد. بیمار و افراد خانواده وی باید آماده پاسخ گویی به سوالات در مورد عواطف و روابط اجتماعی خود باشد. اگر تشخیص اختلال دو قطبی داده شود تلاش می گردد تا نوع آن نیز مشخص شود که در واقع چندین نوع از این اختلال وجود دارد که از نظر طول دوره و شدت و تعداد دوره ها و داشتن دوره طبیعی خلق بین دوره های بیماری فرق می کند.

اختلال دو قطبی نوع یک با دوره مانیا با شدت شدید و دوره افسردگی شدید مشخص می گردد.

اختلال دو قطبی نوع دو با دوره مانیا با شدت متوسط و دوره افسردگی شدید مشخص می گردد.

نوع دو اختلال دو قطبی بسیار جدی می باشد چون معمولاً با افسردگی شدید همراه است و در صورت عدم درمان می تواند به دو قطبی نوع یک تبدیل گردد.

اختلال چرخشی یا سیکلوتایمی با دوره های مکرر و مداوم مانیای متوسط و افسردگی متوسط مشخص می گردد.

برای بعضی از افراد اختلال قطبی با دوره های آهسته تشخیص داده می شوند این زمانی می باشد که یک شخص به طور دوره ای یا بیشتر افسردگی شدید مانیا هاپیو مانیا ویا علائم مختلط را در طول یک سال تجربه می کند. برخی افراد با این تشخیص بیش از یک دوره از علائم را در طول یک هفته تجربه می نماید.

این حالت در بچه ها و نوجوانان شایع تر می باشد.

درمان

در حال حاضر هیچ درمان قطعی برای اختلال دو قطبی وجود ندارد. اما دارو درمانی و روان درمانی می تواند برای کنترل علائم در آنها کمک کند و سایر گزینه های درمانی در صورت جواب ندادن به این درمان ها استفاده می گردد.

گروه های مختلف دارویی برای کاهش علائم و جلوگیری از بازگشت دوره های بیماری استفاده می گردد. افراد مختلف به داروها پاسخ متفاوت می دهند بنابراین نوع دارو بستگی به فرد دارد. قطع یک باره دارو می تواند بسیار خطرناک بوده و علائم دو قطبی را بدتر کند.

